

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POREZU NA DOBIT („Službene novine Federacije BiH“, broj: 15/16)

Član 1.

U članu 2. u stavu 2. tačka a) mijenja se i glasi:

„Pojam „porezni obveznik“ znači svako pravno lice koje samostalno obavlja djelatnost proizvodnje i prodaje proizvoda i pružanja usluga na tržištu radi sticanja dobiti.“

U istom članu u tački b) briše se riječ „fizičko“.

U istom članu u tački h) na kraju rečenice briše se „tačka zarez“ i dodaje se „i računovodstvene politike i zabilješke;“.

Obrazloženje

Predloženim izmjenama tačke a) pojam poreskog obaveznika usklađen je sa članom 2. Zakona o privrednim društvima. Jedino privredna društva mogu ostvarivati dobit obzirom da se i osnivaju radi sticanja dobiti. Shodno tome, jedino dobit privrednih društava može biti predmet oporezivanja ovog zakona.

U članu 2. tački b) briše se fizičko lice, jer fizička lica plaćaju porez na svoj prihod prema Zakonu o porezu na dohodak i drugim podzakonskim aktima. Sasvim je opravdano da prihod fizičkih lica nije predmet oporezivanja ovim zakonom.

U članu 2. tačka h) predložena izmjena je u cilju usklađivanja sa Zakonom o računovodstvu i reviziji i MRS. Član 36. Zakona o računovodstvu i reviziji propisuje bilješke kao sastavni dio godišnjih finansijskih izvještaja. MRS 1 propisuje kao sastavni dio finansijskog izvještaja i zabilješke koje sadrže sažetak važnih računovodstvenih politika i druga objašnjenja. Obzirom da je obavezna primjena Međunarodnih računovodstvenih standarda, u svim oblastima koje oni uređuju, regulisana članom 2. Zakona o računovodstvu i reviziji i Odlukama o objavljivanju i primjeni MRS i MSFI, ne mogu se drugim zakonom derogirati odredbe Zakona o računovodstvu i reviziji.

Član 2.

U članu 3. stav 4. riječi „ostvarenog prihoda od rezidenta“ mijenjaju se riječima „ostvarene dobiti na teritoriji“.

Obrazloženje

Prihod je bruto priliv ekonomskih koristi tokom perioda koji proizlazi iz redovnih aktivnosti pravnog lica i koji ima za posljedicu povećanje kapitala. Dobit označava razliku između prihoda i rashoda. Predmet oporezivanja po ovom zakonu je dobit a ne prihod.

Obzirom da je predmet oporezivanja ovog zakona dobit, sasvim je nelogično da se pravi razlika između rezidenata i nerezidenata, u smislu da se kod nerezidenata plaća porez po osnovu ostvarenih prihoda od rezidenta na teritoriji Federacije. Predloženo rješenje je loše definisano. Primjera radi, rezident može ostvariti veće rashode od prihoda i u tom slučaju nije ostvario dobit, već će imati gubitak. Prema predloženom rješenju njemu će se u tom slučaju oporezovati prihod što će njegovo finansijsko stanje dovesti u još teži položaj. Ne vidimo razlog zašto praviti razliku između predmeta oporezivanja rezidenta i nerezidenta. Dakle, nerezident po ovom Zakonu treba plaćati porez na osnovu ostvarene dobiti rezidenta Federacije BiH a ne prihoda rezidenta FBiH.

Član 3.

U članu 4. stav 1. tačka c) brišu se riječi „federalne, kantonalne i lokalne ustanove“ a riječi „dobara, osim dobara koja se koriste ili su se koristila za obavljanje djelatnosti na tržišnom osnovu.“ mijenjaju se riječima „sredstava, osim ukoliko ostvaruju dobit iz prihoda privredne djelatnosti.“

Obrazloženje

Sve ustanove su oslobođene plaćanja poreza na dobit u skladu sa tačkom c), stoga je nepotrebno da se posebno propisuju federalne, kantonalne i lokalne ustanove. Nijedan zakon ne poznaje pojam „lokalna ustanova“ niti je ovaj pojam definisan u članu 2. ovog zakona.

Međunarodni računovodstveni standardi ne prepoznaju pojam „dobro“ kao računovodstveni termin, već navode pojam „sredstvo“. Predložena izmjena je u cilju usklađivanja terminologije sa Zakonom o računovodstvu i reviziji i MRS. Članom 2. Zakona o računovodstvu i reviziji i Odlukama o objavljivanju i primjeni MRS i MSFI propisana je obavezna primjena Međunarodnih računovodstvenih standarda, u svim oblastima koje oni uređuju i ne mogu se Zakonom o porezu na dobit derogirati odredbe Zakona o računovodstvu i reviziji. Prema predloženom rješenju inspekcije, drugi organi i poslodavci će ga pogrešno tumačiti i primjenjivati. Također problem može biti i u sudskoj praksi, jer će sud u konkretnom slučaju odbacivati rješenja kontrolnih organa zbog neusklađenosti propisa i pojmova.

Nejasno je definisan pojam „djelatnosti na tržišnom osnovu“. Navedeni pojam nije regulisan u članu 2. ovog zakona koji reguliše pojmove koji se koriste u Zakonu, niti u bilo kojem drugom zakonu.

Usvajanjem naših primjedbi izbjeći će se konfuzija u primjeni Zakona, te smanjiti mogućnost pogrešnog tumačenja u praksi.

Član 4.

U članu 5. stav 1. tačka 2. briše se riječ „stvarne“ i „i nadzor poslovanja“.

Objasnenje

Pojam stvarna uprava nije definisan u članu 2. ovog zakona niti nekim drugim zakonom. Zakon o privrednim društvima ne poznaje pojam „stvarna uprava“ društva, odnosno definisana je samo uprava društva.

U skladu sa članom 257. Zakona o privrednim društvima nadzor poslovanja za pravna lica vrši Nadzorni odbor. Prema Zakonu o javnim preduzećima u FBiH nadzor poslovanja od strane nadzornog odbora i nadzornih organa imaju samo javna preduzeća. Nadzor poslovanja je širok pojam koji obuhvata inspekcije, kontrole, revizije itd. Potrebno je brisati „nadzor poslovanja“ obzirom da je neadekvatno upotrijebljen, te može samo dovesti do različitih tumačenja i nesporazuma u praksi kako od strane pravnih lica, tako od strane inspektora i drugih nadzornih organa.

Član 5.

U članu 6. u stavu 5. tačka d) mijenja se i glasi:

„Održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo u svrhu nabavke roba.“

U istom članu u istom stavu tačka e) brišu se riječi „pripremljenih ili“.

U članu 6. stav 6. se briše.

Objasnenje

„Održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo u svrhu nabavke proizvoda ili prikupljanja informacija za sebe“ je nejasno definisano i postavlja se pitanje šta uopšte podrazumijeva prikupljanje informacija za sebe. Predloženo rješenje će stvarati velike konfuzije u primjeni. Zakon mora biti precizan i jasan i treba se ostaviti što manje prostora za različita tumačenja.

Pojam „pripremljene djelatnosti“ nije u skladu sa Klasifikacijom djelatnosti BiH 2010 (Sl. glasnik BiH broj: 47/10), odnosno Klasifikacija ne poznaje pojam „pripremljene djelatnosti“. Smatramo da ovaj zakon mora biti usklađen sa svim drugim Zakonima i aktima koji regulišu ovu materiju.

Stav 6. je neprecizno definisan i takva odredba je neprimjenjiva u praksi, jer dovodi do situacije da kontrolni organi, sudovi i poslodavci istu odredbu tumače i primjenjuju na različite načine. Ovakva formulacija ne znači ništa. Ukoliko zakonodavac smatra da ovu odredbu treba definisati onda je treba definisati na način da ona mora biti jasna i precizna bez ostavljenog prostora za manipulacije i pogrešna tumačenja.

Član 6.

U članu 7. u stavu 5. briše se riječ „dokumentovane“.

Stavovi 6. 7. 8. i 9. se brišu.

Obrazloženje

U predloženom rješenju suvišna je riječ „dokumentovane“ jer u skladu sa načelom dokumentovanosti i Zakonom o računovodstvu i reviziji, svaki rashod i svaka dobit mora biti dokumentovana. Kako bi se spriječila pogrešna primjena u praksi sudova i kontrolnih organa, predlažemo brisanje riječi „dokumentovane“.

U stavu 6. propisano je da sve naknade, takse i drugi javni prihodi ulaze u poresku osnovicu. Formulacija odredbe „takse, naknade i drugi javni prihod“ je vrlo široko određen i stvara se previše prostora za različita tumačenja od pojedinaca, institucija i inspektora. Troškovi nastali npr. za izdavanje licenci, garancije, takse koje špediteri plaćaju za svoje komitente i sl. ne mogu biti predmet oporezivanja po ovom zakonu obzirom da su troškovi rashoda prema ovom zakonu plaća porez na dobit a ne rashod. Dobit je razlika između prihoda i rashoda. Troškovi su predmet oporezivanja u skladu sa Zakonom o PDV-u. S druge strane, ukoliko ostane predložena odredba, troškovi će biti predmet dvostrukog oporezivanja.

Stav 7. je pleonazam, jer stav 1. propisuje se ovim članom reguliše poreska osnovica.

Stav 8. se briše i prijedlogom novog člana 8. u *Amandmanu VII* riješena je navedena problematika.

U stavu 9. upotrebljava se pojam „transakcija“ koji ne predstavlja ni pravni ni računovodstveni pojam. Navedena odredba stvara konfuziju jer kontrolni organi, sudovi i poslodavci ne znaju šta podrazumijeva pojam „transakcija koja nije obavljena u poslovne svrhe“ te dovodi do pogrešnog tumačenja i primjene u praksi. Predloženo rješenje je potpuno nejasno i potpuno neprimjenjivo. Ukoliko zakonodavac želi da definiše pojam „transakcija“ onda je taj pojam trebao biti definisan u članu 2. ovog zakona. Ovakva odredba bi bila podsticaj za sivu ekonomiju i kriminal.

Član 7.

Iza člana 7. dodaje se novi član 8. koji glasi:

„(1) Porezna osnovica poslovnih jedinica nerezidenta, uključujući podružnice iz RS-a i BD-a jeste dobit utvrđena prema ovom Zakonu koja se može pripisati poslovnoj jedinici u Federaciji BiH.

(2) Pri utvrđivanju porezne osnovice, dobit poslovne jedinice mora odgovarati onoj dobiti koju bi ostvarila poslovna jedinica kad bi bila zasebno i nezavisno društvo koje se bavi istim ili sličnim poslovanjem pod istim ili sličnim okolnostima, te kad bi poslovala potpuno samostalno s društvom čija je poslovna jedinica.

(3) Pri utvrđivanju dobiti poslovne jedinice priznaju se rashodi nastali za potrebe stalne poslovne jedinice, uključujući opće upravne i administrativne rashode, bilo da su nastali u FBiH ili u inostranstvu (odnosno RS-u ili BD).

(4) Rashodi iz stava 3 neće se priznati u slučaju da se ne mogu dokumentovati. Za svrhe alokacije općih upravnih i administrativnih rashoda, porezni obveznik mora imati validan dokument da su troškovi nastali, uključujući i opise metode alokacije.“

Ostali članovi od 8. - 62. postaju članovi od 9. - 63.

Obrazloženje

Obzirom da je članom 3. ovog zakona definisano da nerezidenti plaćaju porez na dobit na osnovu rezidentu FBiH, smatramo da se ovim zakonom treba detaljno regulisati porezna osnovica nerezidenta. Do sada su obveznici poreza na dobit iz ovog člana bili u dilemi u vezi sa troškovima koji se mogu alocirati na podružnice. Navedenim amandmanom bi se riješili nesporazumi koji su nastajali i mogu nastati u praksi obaveznika, jer se precizno i jasno propisuju troškovi i njihova alokacija na podružnice.

Član 8.

U članu 8. briše se dio „ukoliko nije drugačije propisano ovim zakonom.“

Obrazloženje

Zakon o računovodstvu i reviziji u članovima 20. - 24. reguliše poslovne knjige privrednih subjekata. Predložena odredba daje mogućnost da Zakon o porezu na dobit derogira članove 20. - 24. Zakona o računovodstvu i reviziji i MRS, te na taj način može stvoriti konfuziju u primjeni od strane poslodavaca, kontrolnih organa i sudova.

Obzirom da je članom 69. Zakona o računovodstvu i reviziji propisana i novčana kazna u slučaju da se poslovne knjige ne vode u skladu sa članovima 20. - 24. Zakona o računovodstvu i reviziji, privredni subjekti bi bili u izloženi plaćanju kazni zbog pogrešne primjene zakona, a imajući u vidu da je ista oblast regulisana sa dva različita zakona.

Predloženim amandmanom bi se izbjegla mogućnost derogiranja članova 20. - 24. Zakona o računovodstvu i reviziji.

Član 9.

U članu 9. stav 1. mijenja se i glasi:

„ (1) Porezno nepriznatim rashodima smatraju se:

- a. zatezne kamate i troškovi postupka prinudne naplate javnih prihoda koji se plaćaju i obračunavaju prema poreznim administracijama;**
- b. sudski troškovi vezani za sporove oko javnih prihoda bilo da ih je porezni obveznik stvarno snosio ili da su nadoknađeni;**
- c. novčane kazne koje izriče nadležni organ;**
- d. izdaci političkim strankama;**
- e. tehničke rezerve osiguranja formirane iznad visine propisane od strane Agencije za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine;**
- f. finansijski rashodi iznad iznosa propisanog članom 18. ovog Zakona;**

- g. rashodi na ime ispravke vrijednosti potraživanja od lica kome se istovremeno duguje, do iznosa obveze prema tom licu;**
- h. zatezne kamate, penali i ugovorne kazne između povezanih lica;**
- i. Rezervisanja koja nisu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji.“**

Obrazloženje

MRS br. 12 propisuje da tekući porez za tekuće i prethodna razdoblja treba priznati kao obvezu, u visini u kojoj nije plaćen. Ako već plaćeni iznos za tekuće i prijašnja razdoblja prelazi iznos koji se duguje za ta razdoblja, taj višak treba priznati kao imovinu. Dakle, obračunati plaćeni porez na dobit se ne može propisivati kao porezno nepriznati rashod obzirom da se ne priznaje kao rashod već kao obaveza.

Isti je slučaj sa tačkama e) i g). Naime ni porez po odbitku nije rashod. MRS 12. propisuje da porezi na dobit također uključuju i druge poreze, kao što su porez po odbitku koji je porezna obveza podružnice, pridruženog društva ili zajedničkog pothvata kod raspodjele izvještajnom subjektu.

Pojam „Raspodjela iz kapitala“ u ovoj odredbi je suvišan jer se raspodjela iz kapitala vrši nakon što se plati porez na dobit i nema veze sa dobiti niti sa plaćanjem poreza na dobit. Kapital je vrijednost imovine koju poduzetnik ulaže u poduzetnički pothvat s ciljem ostvarivanja dobiti, pa tako i raspodjela iz kapitala predstavlja raspodjelu imovine koju je više poduzetnika uložilo u poduzetnički poduhvat.

Tačka h) se briše jer je pojam rezervi u ovom članu suvišan, s obzirom da su rezerve dio kapitala i ne mogu biti rashod. Pojam rezervi i rezervisanja su dva različita računovodstvena pojma i ovaj zakon treba te pojmove razlikovati.

Tačka i) je riješena već u članu 7. Također ovakva formulacija tačke i) može se tumačiti na različite načine od strane inspektora u praksi. Napominjemo da zakon treba biti jasan i precizan sa što manje nejasnoća.

Tačka m) propisuje sta je rezervisanje u skladu sa ovim zakonom, a član 13. ovog zakona definiše koja se rezervisanja priznaju kao porezno priznat rashod. Navedena odredba derogira Zakon o računovodstvu i reviziji i nije u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom br. 37 koji detaljnije reguliše rezervisanje. MRS 37. u članu 14. propisuje uslove za priznavanje rezervisanja i naglašava da ukoliko nisu kumulativno ispunjeni navedeni uslovi, rezervisanja se ne priznaju. Predloženo rješenje je u potpunosti u suprotnosti sa MRS. Obzirom da je obavezna primjena Međunarodnih računovodstvenih standarda, u svim oblastima koje oni uređuju, regulisana članom 2. Zakona o računovodstvu i reviziji i Odlukama o objavljivanju i primjeni MRS i MSFI, ne mogu se drugim zakonom derogirati odredbe Zakona o računovodstvu i reviziji.

Član 10.

U članu 10. stav 1. mijenja se i glasi:

„Rashodi nastali na ime otuđenja zaliha po bilo kom osnovu priznaju se u iznosima iskazanim u finansijskom izvještaju primjenom metode prosječne nabavne cijene.“

U istom članu stav 2. se briše.

Stav 3. postaje stav 2.

Obrazloženje

U članu 10. stav 1. propisuju se rashodi nastali na osnovu administrativnog posla evidentiranja zaliha. Evidentiranje podrazumijeva pregled iz kojeg se vidi da je nešto postojalo, da je nešto urađeno. Obzirom da pojam „evidentiranje“ zaliha ne može imati rashod, smatramo da je neadekvatno upotrebljen pojam „evidentiranje“ u ovoj odredbi, stoga predlažemo pojam „otuđenje“ zaliha koji se upotrebljava u MRS 37.

Također, MRS br. 2 propisuje da su zalihe imovina: a) koja se drže za prodaju u redovnom tijeku poslovanja, b) u procesu proizvodnje za takvu prodaju, ili c) u obliku materijala ili dijelova zaliha koji će biti utrošeni u procesu proizvodnje ili u postupku pružanja usluga. Troškovi nabavke zaliha obuhvataju plaćanje poreza na prosječnu nabavnu cijenu. Zalihe se mogu otuđiti ali se mora platiti porez na vrijednost zaliha.

Članom 2. Zakona o računovodstvu i reviziji i Odlukama o objavljivanju i primjeni MRS i MSFI propisana je obavezna primjena Međunarodnih računovodstvenih standarda, u svim oblastima koje oni uređuju, i ne mogu se drugim zakonom derogirati odredbe Zakona o računovodstvu i reviziji. Shodno navedenom smatramo da se sve odredbe ovoga Zakona moraju uskladiti sa računovodstvenim standardima. U tom smislu potrebno je izmijeniti stav 1. na način kako je definisano u amandmanu X. Stav 2. je sada suvišan obzirom da je našim prijedlogom za izmjenu stava 1. regulisano otuđenje zaliha na vrlo jasan i precizan način.

Član 11.

U članu 12. stav 1. riječi „od 30% rashoda reprezentacije“ mijenjaju se riječima „do 3% ukupnog prihoda.“

U istom članu ustavu 2. na kraju rečenice briše se tačka i dodaje se „i plaćeni PDV po računima reprezentacije“.

U istom članu u stavu 3. iza riječi donacija dodati „u neto iznosu“.

Obrazloženje

Predloženim rješenjem će se izbjeći različita tumačenja i primjena u praksi od strane kontrolnih organa, sudova i poslodavaca. Vrlo teško je procijeniti da li je određeni rashod nastao u svrhu poslovne djelatnosti. Primjera radi isti rashod u jednom slučaju može biti priznat u svrhu reprezentacije, a u drugom ne. Prijedlogom da se troškovi reprezentacije vezuju za ukupan prihod, izbjeći se da se svaki pojedinačni trošak cijeni da li spada u troškove reprezentacije ili ne.

U članu 12. stav 2. je nejasno propisana odredba te može dovesti do različitog tumačenja i primjene u praksi kako od poslodavaca tako i od kontrolnih organa, sudova i sl.

U skladu sa članom 32. Zakona o PDV-u obveznik ne može ostvariti pravo na odbitak ulaznog poreza na izdatke obveznika i zaposlenih lica za reprezentaciju. Obzirom da se reprezentacija

tretira kao i svaki drugi trošak privrednog subjekta i ne postoji pravo na odbitak PDV-a, reprezentacija za privrednog subjekta predstavlja rashod a ne dobit. Imajući u vidu da porezni obaveznik ne može dobiti ostvariti pravo na odbitak PDV-a za reprezentaciju, predlažemo da se ovim Zakonom jasno precizira da se troškovi reprezentacije porezno priznaju sa plaćenim PDV računima.

Član 12.

U članu 13. u stavu 3. nakon riječi rokovima, dodaju se riječi „u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji i drugim posebnim propisima, a detaljnije pravno lice svojim pravnim aktom-pravilnikom“ , broj „4“ mijenja se brojem „5“, a riječ „promet“ mijenja se riječju „prihod“, ostali dio teksta ostaje nepromijenjen.

U istom članu u stavu 4. brišu se riječi „rabata, popusta“.

Obrazloženje

Propisanom odredbom ostavlja se prostor za manipulaciju putem rezervisanja. Pravno lice ukoliko ne potroši formirana rezervisanja jedne godine, prihodovaće ih sljedeće godine i na taj način ulaze u dobit pravnog lica. Također, ova odredba je u suprotnosti sa MRS.

Prema odredbama MRS br. 37: „Budući događaji koji mogu utjecati na iznos potreban za podmirivanje obveza trebaju se odraziti u iznosu rezerviranja ako postoji dovoljno objektivan dokaz da će oni nastati.“ Dakle, prema navedenoj odredbi mora postojati objektivan dokaz da će nastati budući događaj zbog kojeg je potrebno formirati rezervisanja a što nije definisano u predloženom rješenju. Smatramo da se i ova odredba mora uskladiti sa MRS. Obavezna primjena Međunarodnih računovodstvenih standarda, u svim oblastima koje oni uređuju, regulisana je članom 2. Zakona o računovodstvu i reviziji i Odlukama o objavljivanju i primjeni MRS i MSFI, i ne mogu se drugim zakonom derogirati odredbe Zakona o računovodstvu i reviziji.

Obzirom da prema posebnim propisima određeni proizvodi imaju duži garantni rok, pa čak i do 7 godina, potrebno je povećati postotak od godišnjeg prihoda kojim se finansiraju rezerviranja.

Predloženom odredbom izbjeci će se pogrešno tumačenje i primjena pojma promet, obzirom da je suviše upotrijebljen. Pojam promet i prihod su dva različita ekonomska pojma, tj. promet je mnogo širi pojam od prihoda, te moguće da bi ovakva odredba izazvala konfuziju prilikom određivanja iznosa koji se izdvaja za rezervisanja za buduće troškove. Primjera radi, prodaja i prenos robe predstavljaju prihod a ne promet, te stoga je u ovoj odredbi adekvatniji pojam prihod.

MRS br. 37 koji reguliše rezervisanja ne propisuje rezervisanja na ime rabata i popusta, te brisanjem pojmova „rabat“ i „popust“ izbjeci će se da Zakon o porezu na dobit derogira MRS. Članom 2. Zakona o računovodstvu i reviziji propisano je da se MRS obavezno primjenjuju na teritoriji FBiH.

Član 13.

U članu 14. na kraju rečenice briše se tačka i dodaje se tekst „u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji.“

Obrazloženje

Rezervisanja su računovodstveni pojam i regulisani su Međunarodnim računovodstvenim standardom sa kojima se treba uskladiti i ovaj zakon.

MRS 37. u članu 14. propisuje: „Rezervisanje treba priznati kada: a) subjekt ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat prošlog događaja; b) je vjerovatno da će podmirenje obveze zahtijevati odliv resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi; i c) se iznos obveze može pouzdano procijeniti. Ako navedeni uvjeti nisu ispunjeni, rezerviranje ne treba priznati.“

Obzirom da je obavezna primjena Međunarodnih računovodstvenih standarda, u svim oblastima koje oni uređuju, regulisana članom 2. Zakona o računovodstvu i reviziji i Odlukama o objavljivanju i primjeni MRS i MSFI, ne mogu se drugim zakonom derogirati odredbe Zakona o računovodstvu i reviziji.

Član 14.

U članu 15. stavu 1. iza riječi „nastanka“ dodaju se riječi „ili pri utvrđivanju oporezive dobiti u skladu sa MRS“, a ostali dio teksta se briše.

Obrazloženje

MRS 12 propisuje da se troškovi istraživanja priznaju kao rashod pri određivanju računovodstvene dobiti razdoblja u kojem nastanu, mada se može dopustiti da bude odbitna stavka pri utvrđivanju oporezive dobiti (poreznog gubitka) tek u kasnijem razdoblju. Stoga predlažemo da se navedena odredba uskladi sa MRS.

Član 15.

U članu 16. stav 3. mijenja se i glasi:

„Osiguravajućim društvima priznaje se kao porezno dopustiv rashod zakonom propisane tehničke rezerve osiguranja, koje su dužni formirati prema propisima Agencije za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, pod uslovom da je rezerva uključena u bilans uspjeha.“

Stav 4. se briše.

Dosadašnji stav 5) postaje stavom 4).

Obrazloženje

Tehničke rezerve osiguranja društva za osiguranje su OBAVEZNA formirati na temelju odredbi člana 56. Zakona o društvima za osiguranje u privatnom osiguranju (Službene novine FBiH, broj 24/05 i 36/10). Društva za osiguranje su obavezna formirati tehničke rezerve za pokriće budućih obaveza iz osiguranja i eventualnih gubitaka zbog rizika koji proizlaze iz poslova osiguranja. Temeljem toga, društva za osiguranje su obavezna na kraju svakog obračunskog perioda vršiti procjenu svojih obaveza i iste knjigovodstveno iskazivati u pasivi svog bilansa stanja.

Bliže uređivanje načina i visine formiranja tehničkih rezervi osiguranja uređuje Agencija za nadzor osiguranja Federacije BiH svojim podzakonskim aktima:

- (1) Pravilnikom o tehničkim rezervama
- (2) Mjerilima - za svaku vrstu rezervacija (rezervacija premija i rezervacija šteta)
- (3) Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja IFRS 4 i
- (4) Međunarodnim računovodstvenim standardima.

Pravilnikom o tehničkim rezervama ("Službene novine Federacije BiH", broj 80/06) u članu 2. stav 1) propisane su slijedeće vrste tehničkih rezervi:

- rezerve za prijenosne premije,
- rezerve šteta,
- rezerve za bonuse i popuste,
- matematičku rezervu i
- ostale tehničke rezerve osiguranja.

Temeljem prednjeg, u zakonu je potrebno utvrditi istovjetan porezni tretman za sve vrste tehničkih rezervi.

Zbog specifičnosti djelatnosti osiguranja, osiguravatelji nisu u prilici na jednostavan način evidentirati i iskazivati sve svoje obaveze u momentu sačinjavanja finansijskih izvještaja, kao što je to slučaj u većini privrednih društava. Za što bolju procjenu ovog dijela svojih obaveza osiguravatelji koriste jako složene standardne aktuarske i ostale naučne metode koje Agencija za nadzor osiguranja Federacije BiH propisuje Mjerilima – za svaku vrstu tehničkih rezervi. Dakle, u pogledu formiranja tehničkih rezervi nema proizvoljnosti i društva su obavezna postupiti na precizno propisan način.

Međunarodni standard finansijskog izvještavanja 4 (IFRS4), koji se odnosi na ugovore osiguranju propisuje obavezu vršenja tzv. LAT testa (Liability adequacy test - test adekvatnosti obaveza), kojim se ispituje da li su knjigovodstveno iskazane vrijednosti obaveza adekvatne. Ukoliko LAT test pokaže da je knjigovodstvena vrijednost obaveza iz osiguranja neadekvatna, u odnosu na procijenjene buduće novčane tokove, razlika se u cijelosti priznaje u dobit ili gubitak.

Međunarodni računovodstveni standardi ne dopuštaju formiranje tehničkih rezervi za događaje koji nisu nastali prije datuma sačinjavanja finansijskih izvještaja, što znači da se sve procijenjene obaveze odnose na štete koje su već nastali, bez obzira da li su prijavljene ili ne. Jednom riječju, tehničke rezerve predstavljaju buduće obaveze prema osiguranicima i ni u kom smislu ne mogu biti predmetom oporezivanja.

Obzirom na funkciju i značaj tehničkih rezervi osiguranja, njihovo formiranje i korištenje se strogo nadzire od strane Agencije za nadzor osiguranja Federacije BiH, koja svojim nadzorom

štiti interese klijenata osiguranja obavezujući društva za osiguranje da tehničkim rezervama osiguranja obezbijede stabilno poslovanje i izmirenje svojih budućih obaveza po zaključenim ugovorima osiguranja.

Pored naprijed navedenog, potrebno je ukazati da različit porezni tretman zakonom propisanih rezervi u bankama u odnosu na tehničke rezerve osiguranja dovodi osiguravajuća društva u neravnopravan položaj, što nije u skladu sa odredbama Ustava Federacije BiH i dovodi u pitanje održivost takvog pravnog rješenja.

Član 16.

U članu 17. stav 1. riječi „pod uslovima“ zamjenjuju se riječima „pod uslovom da“.

Objasnenje

Predloženi amandman će dovesti do jasnijeg tumačenja navedene odredbe. Naime, stav 1. alternativno postavlja uslove određene tačkama a) i b) veznikom „ ili“ a sa druge strane formulacijom „ pod uslovima“ može se tumačiti da se uslovi primjenjuju kumulativno. Pravno je nemoguće u istoj odredbi postaviti uslove i alternativno i kumulativno, te ovakva formulacija može dovesti do nesporazuma u praksi.

Član 17.

Alternativa 1.

Član 18. se briše.

Objasnenje

Član 18. bi bio štetan po privredu FBiH, obzirom da sadrži niz pojmova koji mogu biti predmet različitih tumačenja. Prvenstveno, formulacija „ instrumentima *uzetim* od povezanih lica“ je potpuno nejasan. Pojam „uzetih“ ne znači ništa u ekonomskom niti pravnom smislu. Pojam „instrument“ je npr. finansijski ugovor, a finansijski ugovor može biti kupoprodajni ugovor, nije precizno određeno na šta se odnosi termin instrument. Pojam „funkcionalni ekvivalent“ takođe je neprecizno određen. Postavlja se pitanje da li je to npr. dogovorena provizija ili penali.

Stav 2. je u potpunosti neprimjenjiv u praksi jer propisuje da finansijski rashodi koji se mogu pripisati iznosu koji prelazi odnos 4:1 predstavljaju porezno nepriznat rashod. Dakle, u konkretnom slučaju privrednom subjektu koji ima osnivački kapital 2000 KM ne priznaje se kao porezno priznat rashod kreditno zaduženje u iznosu višem od 8000 KM. Navedena odredba može izazvati ogromne štetne posljedice za privredne subjekte.

Nejasan je i pojam „ upisani kapital“ koji nije obrazložen u članu 2. ovog zakona i postavlja se pitanje da li se odnosi na uplaćeni upisani ili neuplaćeni kapital.

Alternativa 2.

U členu 18. stav 2. mijenja se i glasi: „Ukoliko odnos stavki ukupnih obveza po osnovu finansijskih ugovora i vrijednosti aktive po bilansu stanja na kraju prethodne godine poreznog obveznika prelazi odnos 4:1, finansijski rashodi koji se mogu pripisati iznosu koji prelazi odnos 4:1 predstavljaju porezno nepriznat rashod.“

Obrazloženje

Veliki broj privrednih subjekata ima mali ili minimalni osnivački kapital, te omjer između obaveza po osnovu finansijskih ugovora i upisanog kapitala u sudski registar nije realna osnova.

Član 18.

U členu 19. stav 1. riječi „na način propisan ovim članom “zamjenjuju se riječima „na način propisan Zakonom o računovodstvu i reviziji i pod uslovima određenim MRS.“

U istom členu stav 2. mijenja se i glasi:

„Porezno priznate stope amortizacije dugotrajne imovine maksimalno iznose:

- a. građevinski objekti - 5% ,**
- b. komunalni objekti - 10% ,**
- c. oprema, hardver, vozila, postrojenja - 15%,**
- d. oprema za vodoprivredne, vodovodne i kanalizacijske sisteme - 15%,**
- e. softver i oprema za zaštitu okoliša - 33,3%**
- f. nematerijalna imovina u skladu sa ugovorenim ili procijenjenim vijekom korištenja.“**

U istom členu stav 4. se briše.

Stavovi 5. i 6. postaju stavovi 4.i 5.

U členu 19. u novom stavu 4. iza riječi „vodi u“ dodaje se riječ „vanbilansnim“.

U istom členu iza novog stava 5. dodaje se novi stav 6. koji glasi:

„Sredstva iz donacija nemaju amortizaciju a prihod se obračunava u skladu sa vremenskim rasporedom korištenja osnovnog sredstva.“

Obrazloženje

Član 27. Zakona o računovodstvu i reviziji propisuje obračun amortizacije. U skladu sa MRS 16. član 6. i MRS br. 38 član 8. propisuju da je amortizacija sustavni raspored amortizirajućeg iznosa imovine tijekom korisnog vijeka uporabe. Predloženim izmjenama u stavu 2., odnosno brisanjem pojmova „ceste i željeznice“ koje nemaju vijek upotrebe, izbjeci se se derogiranje odredbi MRS.

Pojam „hardver“ predstavlja opremu i zbog toga je potrebno navedeni pojam regulisati u tački c).

Obzirom da amortizacija u skladu sa MRS br. 16 i 38 podrazumijeva vijek upotrebe a stoka kao i uzgoj usjeva nema vijek upotrebe, predlažemo brisanje tački f) i g).

U skladu sa članom 88. MRS br. 38 subjekt će procijeniti ima li nematerijalna imovina ograničeni ili neograničeni korisni vijek upotrebe te ako je ograničen, odrediti duljinu korisnog vijeka upotrebe ili broj proizvoda ili drugih sličnih jedinica koje čine taj vijek. Nematerijalnu imovinu za koju, temeljem analize svih relevantnih čimbenika, ne može predvidjeti rok do kojeg će moći stvarati neto novčane priljeve subjektu, subjekt će tretirati kao imovinu s neograničenim korisnim vijekom upotrebe. Shodno članu 97. MRS. br. 38. amortizirajući iznos neke nematerijalne imovine s ograničenim korisnim vijekom trajanja treba se sustavno rasporediti tijekom procijenjenog korisnog vijeka upotrebe.

Dakle, određivanje porezno priznate stope amortizacije nematerijalne imovine je u suprotnosti sa MRS br. 38. Predloženom izmjenom spriječilo bi se odredbe ovog zakona derogiraju odredbe MRS i Zakonu o računovodstvu i reviziji. Shodno Zakonu o računovodstvu i reviziji, amortizacija se ne obračunava na stalna sredstva, kojima se ne može odrediti vijek korištenja ili kapacitet u vremenu korištenja. U ovom slučaju se pogrešno tumači i shvata pojam amortizacije i ispravke. U slučaju kada se ne može odrediti vrijeme korištenja ili kapacitet korištenja u roku korištenja, nema ni amortizacije.

Stav 4. je potrebno brisati jer samo osnovno sredstvo može imati amortizaciju, ne i potrošni materijal. S tim u vezi, pitanje je da li osnovno sredstvo može biti u iznosu do 1000 KM.

Novim stavom 3. odredbe ovog zakona se usklađuju sa Zakonom o računovodstvu i reviziji i MRS jer se dugoročna imovina vodi u vanbilansnoj evidenciji kad je otpisana i kada iznosi nula.

Članom 2. Zakona o računovodstvu i reviziji i Odlukama o objavljivanju i primjeni MRS i MSFI propisana je obavezna primjena Međunarodnih računovodstvenih standarda, u svim oblastima koje oni uređuju, i ne mogu se ovim zakonom derogirati odredbe Zakona o računovodstvu i reviziji.

Član 19.

U članu 20. stav 1. iza riječi „imovine“ riječi „koja služi za sprečavanje zagađivanja zraka, vode, zemljišta i ublažavanje buke.“ zamjenjuju se rječima „ukoliko se ta imovina koristi duže od 8h dnevnog rada, povećavaće se u skladu sa procentom korištenja u okviru 24 h, što se definira internim aktom firme.“

Obrazloženje

U stavu 1. određeno je koja imovina ima pravo na ubranu amortizaciju, međutim mišljenja smo da je najbolje rješenje da sam poslodavac određuje koja imovina ima pozitivne efekte na okoliš i ublažavanje buke, te da se određivanje imovine za ubranu amortizaciju, pod određenim zakonskim uslovima, prepusti poslodavcu da reguliše internim aktom preduzeća. Naime, određeni privredni subjekti npr. iz djelatnosti hotelijerstva i ugostiteljstva ili u proizvodnji amortizuju imovinu 3 puta više od drugih privrednih subjekata. Ne može se

amortizacija imovine posmatrati isto u privrednom subjektu u kojem se koristi 8h u okviru 24 h ili 24 h u okviru 24 h. Stoga predlažemo da se pravo na ubrzanu amortizaciju reguliše u skladu sa procentom korištenja u okviru 24 h.

Član 20.

U članu 21. stav 1. iza riječi dobit, briše se tačka i dodaje dio teksta „u skladu sa važećim zakonima.“

Objašnjenje

Na ovaj način član 21. stav 1. usklađen je sa drugim važećim zakonima. Naime, prihodi koji se ostvaruju po osnovu učešća u kapitalu drugog obaveznika su regulisani i drugim Zakonima, poput Zakona o računovodstvu i reviziji. Postojeća odredba mogla bi dovesti do nejednake regulacije putem različitih propisa a samim tim stvoriti konfuziju prilikom tumačenja od strane kontrolnih organa, sudija i poslodavaca.

Član 21.

U članu 22. na kraju stava 1. briše se tačka, stavlja zarez i dodaje tekst „do nivoa priznatog ukupnog prihoda.“

Objašnjenje

Predloženim članom 22. ostavlja se prostor za pogrešna tumačenja. Naime prema predloženom rješenju u poreznu osnovicu poreznog obaveznika ulaze otpisana potraživanja a koja se kasnije naplate ili za koja povjerilac povuče tužbu ili prijedlog za izvršenje ili prijavu u stečajnu ili likvidacionu masu. Pojmovi „stečaj“ i „likvidacija“ podrazumijevaju dva različita postupka koja su definisana sa dva različita zakona, a mora se uzeti u obzir i da se likvidacija može provesti bez stečaja, a ovaj Zakon posmatra stečaj i likvidaciju kao jedan postupak. Zbog toga može doći do pogrešnih tumačenja u praksi kao i pogrešne primjene navedene odredbe.

S druge strane u praksi dolazi do situacije da se otpisana potraživanja ne naplate u 100% iznosu u kojem su otpisana. Shodno tome predlažemo da ovakva potraživanja ulaze u poreznu osnovicu samo do visine naplaćenog ili realno iskazanog prihoda.

Član 22.

U članu 23. stav 2. se briše.

Objašnjenje

Stav 2. je nejasno formulisan. Postavlja se pitanje šta u ovom slučaju znači pojam „ ulaze“. Da li se to odnosi na svojstvo olakšice ili dodatka i da li su nastale po osnovu rezervisanja. Ovakvim predlogom bi se spriječilo da u praksi dođe do različitih tumačenja od strane pravnih lica kao i inspektora, pa čak i dvostrukog oporezivanja koje bi se neminovno pojavilo ukoliko se ne ispravi ovakva odredba.

Član 23.

U članu 24. stav 2. se briše.

Stavovi 3. 4. 5. i 6. postaju stavovi 2. 3. 4. i 5.

Obrazloženje

U ovom stavu sporna je „transakcija prodaje“, jer prodaja kao ekonomski pojam ne može postojati bez prihoda, tj. mora postojati prihod ili rashod a svaki prihod mora biti dio bilansa uspjeha. Otudjenje je rashod i ne postoji drugi način prenosa imovine koji ova odredba navodi. U ovoj odredbi miješa se pojam kapitala i sredstva, što je potrebno ispraviti obzirom da su to dva različita pojma u računovodstvu.

Član 24.

U članu 25. stavu 4. na kraju rečenice riječ „ne“ se briše.

Obrazloženje

Porezni gubitak obaveznika treba da se priznaje svakako, pa tako i u slučaju kada je nastao van teritorije Federacije, odnosno u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu, kao i poreznog gubitka koji je nastao u inostranstvu.

Član 25.

U članu 30. stavu 2. brišu se riječi „stečaja odnosno“.

Obrazloženje

Stečaj i likvidacija su različiti pojmovi, te je potrebno precizirati oba pojma u odredbama zakona. Naime, stečaj se može završiti likvidacijom ali i ne mora. Likvidacija znači prestanak postojanja firme, a stečajem se firma ne zatvara, odnosno ona može da nastavi poslovanje. Pored toga u likvidaciji postoji višak imovine pa se može govoriti o vrijednosti imovine koja iz toga proizilazi. Međutim u stečaju viška imovine nema, te je u stavu 2. stečaj suvišan.

Član 26.

U članu 36. u stavu 1. iza riječi „investiranja“ dodaju se riječi „i izvoza“.

Alternativa 1. za stav 2.

Stav 2. mijenja se i glasi:

„Poreznom obvezniku koji je u godini za koji se utvrđuje porez na dobit izvršio investiranje u proizvodnu opremu umanjuje se obaveza obračunatog poreza za onoliko procenata koliko je visina investiranog iznosa u odnosu na ukupan prihod u godini investiranja.“

Alternativa 2. za stav 2.

Stav 2. mijenja se i glasi:

„Porezni obveznik koji direktno ili preko supsidijarnih društava vrši ulaganja u (i) stalna sredstva, (ii) investiciono održavanje, (iii) akvizicije i dokapitalizacije, a u svrhu poslovne aktivnosti u smislu proizvodnje ili pružanja usluga, umanjuje se osnovica za obračun poreza na dobit za ukupan iznos investiranih sredstava.“

Stav 3. mijenja se i glasi:

„Pod investicijom u proizvodnu opremu iz stava (2) ovog člana podrazumijeva se kupovina stalnih sredstava koju obaveznik kupuje u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti, uz izuzetak putničkih automobila, osim ako ne služe za obavljanje osnovne djelatnosti pravnog lica.“

Iza stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

„Poreznom obvezniku koji je u godini za koju se utvrđuje porez na dobit ostvario prihod po osnovu izvoza, umanjuje se obaveza obračunatog poreza za onoliko procenata, koliko prihod ostvaren izvozom učestvuje u ukupnom prihodu za tu godinu.“

Stavovi 4., 5. i 8. se brišu.

Stavovi 6. i 7. postaju stavovi 5. i 6, a stav 9. postaje stav 7.

Alternativa 2. za stav 6.

Stav 6. mijenja se i glasi:

„Porezni obveznik gubi pravo na porezno oslobađanje i u obavezi je obračunati i uplatiti razliku poreza na dobit kao da nije bilo poreznog umanjenja zajedno sa zateznim kamatama na javne prihode, ukoliko:

a) izvrši isplatu dividende tokom i do treće godine od posljedne godine korištenja poreznog poticaja iz ovog člana, iz dobiti koja je oslobođena plaćanja poreza na dobit;

b) koristi pravo prenosa poreznog gubitka do isteka druge godine, nakon zadnje godine korištenja poticaja;“

Obrazloženje

Smatramo da će ukidanje trenutno važećih poreznih olakšica imati višestruko negativne i nenadoknadljive posljedice na ukupnu privredu Federacije Bosne i Hercegovine. Razvoj proizvodnje i izvoza za sobom povlači razvoj svih ostalih privrednih sektora u državi. Radna mjesta otvorena u proizvodnji, višestruko se multipliciraju na otvaranje novih radnih mjesta

u trgovini i uslužnim djelatnostima te se samim time povećava dobit privrednih subjekata u tercijarnom sektoru.

Trenutno važeće porezne olakšice u tom pogledu, omogućuju i potiču "zdrave" privredne subjekte u Federaciji, kao i strane investitore, da ostvarenu dobit usmjeravaju u proizvodnju i na taj način, umjesto izvlačenja kapitala stvaraju novu vrijednost, otvaraju nova radna mjesta u proizvodnji i povećavaju konkurentnost same države.

Ukidanje trenutno važećih poreznih olakšica kratkoročno bi "zakrpalo" proračunske rupe dok bi dugoročno dovelo do "gušenja" proizvodnje i izvoza, izvlačenja stranog kapitala, smanjenja novih investicija, smanjenja radnih mjesta, a što bi ozbiljno utjecalo i na ukupnu ekonomsku te političku stabilnost države.

U nedostatku trenutno važećih poreznih olakšica "zdravi" privredni subjekti koji predstavljaju nositelje razvoja države svoj kapital će "izvući" i preusmjeriti u susjedne države (Slovenija i Hrvatska) koje trenutno važećim zakonskim propisima u vidu poreznih olakšica stimuliraju ulaganje u proizvodnju i zadržavanje ostvarene dobiti u temeljnom kapitalu društva.

Zbog navedenog, nesporno je da bi predložene izmjene poreznih olakšica novim Zakonom o porezu na dobit dugoročno proizvele kontraefekt. Naime, destimuliranje proizvođača i izvoznika koji čine nositelje razvoja države (realni sektor), dovelo bi i do slabljenja privrednih subjekata u tercijarnom sektoru (trgovina, uslužne djelatnosti) te analogno tome i smanjenja prihoda države ostvarenog od ubiranja poreza na dobit u apsolutnom iznosu.

Računica je vrlo jednostavna: privredni subjekt koji ne ostvaruje dobit ne može ni platiti porez na dobit.

Smatramo da su upravo porezne olakšice po trenutno važećem Zakonu o porezu na dobit (stimuliranje izvoza, odnosno stvaranje nove vrijednosti) odlično rješenje jer omogućuju cjelokupnoj privredi Federacije bolje poslovne rezultate a samim time i veći prihod državi ostvaren ubiranjem poreza na dobit.

Na temelju navedenog, nesporno je da bi ukidanje trenutno važećih poreznih olakšica negativno utjecalo na sve:

- Država bi ostvarila manji prihod od ubiranja poreza na dobit ali i ostalih povezanih poreza slabljenja privrede;
- Proizvođači i izvoznici bi bili primorani ostvarenu dobit izvlačiti iz FBiH i usmjeravati u susjedne države;
- Strani investitori svoj kapital će uložiti u države sa povoljnijom poreznom politikom a postojeći će premjestiti proizvodnju u susjedne države;
- Privredni subjekti u tercijarnom sektoru (trgovina, uslužne djelatnosti) ostvariti će lošije poslovne rezultate a što će dovesti do smanjenja radnih mjesta te ubiranja prihoda od poreza.
- Slabljenje privrede dovesti će do zatvaranja privrednih subjekata, smanjenja radnih mjesta, a što će najviše osjetiti građani države slabljenjem standarda ali i država kojoj

će se smanjiti prihodi od drugih povezanih poreza (Porez na dohodak, porez na dodanu vrijednost, doprinosi za zaposlene i sl.).

Obrazloženje za alternativu 2.

Zakon o porezu na dobit mora prepoznati privredna društva koja su spremna nastaviti ulagati u FBiH, unatoč nepovoljnom poslovnom okruženju. Nepovoljnijim rješenjima u odnosu na trenutni Zakon o porezu na dobit se privrednici koji inače posluju u nepovoljnom okruženju dodatno obeshrabruju za postojeća i dalja ulaganja. Nužno je da odredbe Zakona koje se odnose na poticaje budu prilagođene svim poreskim obveznicima u omjeru koliki je njihov doprinos ekonomskom razvoju i na način koji bi bio stvarni stimulans.

Član 27.

U članu 37. stav 1. iza riječi „zaposlenima“ stavlja se zarez i dodaje tekst „u visini četverostrukog iznosa bruto plaće isplaćene zaposlenim osobama sa invaliditetom“ stavlja se zarez i ostali tekst se nastavlja.

U stavu 1. tačka a) mijenja se i glasi: „Trajanje ugovora o radu mora biti najmanje na razdoblje 6 mjeseci s punim radnim vremenom ili na kraće razdoblje, ali koje u kontinuitetu traje minimalno 6 mjeseci.“

Alternativa 1. za stav 1. tačka b)

U članu 37. stav 1. tačka b) dio teksta „prethodnih pet godina“ mijenja se tekstem „prethodnoj godini“.

Alternativa 2. za stav 1. tačka b)

Tačka b) se briše.

Obrazloženje

Poreske olakšice za slučaj zapošljavanja osoba sa invaliditetom su veoma bitan poticaj za koji smatramo da bi trebalo regulisati ovim zakonom. Naime, na taj način pruža prilika za zaposlenjem socijalno osjetljivim kategorijama. Profesionalna rehabilitacija, osposobljavanje i zapošljavanje lica sa invaliditetom je od posebnog javnog interesa.

Imajući u vidu da član 48. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju lica s invaliditetom predviđa da pravno i drugo lice koje zapošljava lice sa invaliditetom (u daljnjem tekstu: (poslodavac) ima pravo na poreske olakšice utvrđene poreskim propisima, smatramo da ovaj Zakon treba navedene olakšice regulisati.

U prilog tome ide i argument da mnogi međunarodni dokumenti propisuju da države članice trebaju poduzimati mjere ekonomske i fiskalne politike u cilju zapošljavanja osoba sa

invaliditetom. *Konvencija MOR-a o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju invalida (br. 159)* u članu 3. propisuje da svaka članica treba preduzeti mjere u cilju unapređenja zapošljavanja invalida na otvorenom tržištu rada. *Standardna pravila za izjednačavanje mogućnosti za osobe s invaliditetom u pravilu br. 16 stav 3.* koji se odnosi na Ekonomsku politiku propisuju da: Nadležne vlasti Bosne i Hercegovine, entiteta i Distrikta Brčko trebaju razmotriti uporabu ekonomskih mjera (zajmova, poreznih izuzeća, posebice izdvojenih sredstava donacije, specijalnih fondova itd.) radi stimulacije i podupiranja jednakopravnog sudjelovanja osoba s invaliditetom u društvu. Navedeni standardi su u skladu sa Odlukom o prihvatanju „Standardnih pravila za izjednačavanje mogućnosti za osobe sa invaliditetom“ (Sl. glasnik BiH broj: 41/03) nadležni organi vlasti u Bosni i Hercegovini, entiteti i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, obvezni primjenjivati i zajedničkim djelovanjem provoditi aktivnosti u cilju poboljšavanja položaja osoba sa invaliditetom.

Smatramo da bi uvođenje ovog poticaja predstavljalo mjeru kojom bi unaprijedilo zapošljavanje osoba sa invaliditetom u FBiH.

U članu 37. stav 1. tačka b) ne vidimo razlog zašto poslodavac ne bi mogao zaposliti zaposlenika koji je radio prije 5 godina i sada ne radi. Navedeni prijedlog ne predstavlja manipulaciju.

Zakon o radu daje mogućnost sklapanja ugovora o radu na kraći period od 12 mjeseci i nije realno očekivati da se novoprimiteljni radnik odmah prima na 12 mjeseci kada se ne zna unaprijed da li će rezultati rada biti zadovoljavajući i da li će poslodavac i prije isteka tog perioda od 12 mjeseci odlučiti da prekine radni odnos koji je zaključio sa radnikom.

Član 28.

**U članu 38. stav 1. tačka b) briše se.
Dosadašnje tačke od Tačke od c) do i) postaju tačke od b) do h).**

Objasnenje

Kamata mora biti neoporeziva kategorija, stoga se na kamatu ili njen funkcionalni ekvivalent po finansijskim instrumentima i aranžmanima ne treba obračunavati ni porez po odbitku.

Član 29.

U članu 41. stav 2. tačka b) se briše.

Objasnenje

Zakon o računovodstvu i reviziji u članovima 42. i 43. reguliše konsolidovane finansijske izvještaje. Navedeni članovi ne propisuju obaveza postojanja odluke društava učesnika da su saglasni sa konsolidacijom. Imajući u vidu navedeno sasvim jasno da predložena tačka b) ovog Zakona derogira članove 42. i 43. Zakona o računovodstvu i reviziji koji je usklađen sa MRS i MSFI.

Predložena izmjena će izbjeći različitu regulaciju i primjenu i spriječiti konfuziju koja može nastati zbog neusklađenosti propisa kako od strane kontrolnih organa tako i od strane sudova i samih poslodavaca.

Član 30.

U članu 45. stav 2. tačka c) se briše.

Objasnenje

Tačka c) je nejasna te može dovesti do različitih tumačenja. Pojam „preprodajna“ nije adekvatan. Naime, postavlja se pitanje šta je to preprodajna cijena, a navedeni termin nije pojašnjen u članu 2. koji propisuje definicije pojmova koji se koriste u ovom zakonu niti u bilo kojem drugom propisu.

To će imati za posljedicu ogromne probleme u primjeni zakona od strane kontrolnih organa, sudova i poreskih obveznika, što može prouzrokovati štetu za poslodavce a time i nesigurnost za investitore.

Član 31.

U članu 55. stav 2. mijenja se i glasi:

„Obveznik ne može davati pozajmice, niti može vršiti prenos imovine bez naknade na druga pravna lica ukoliko ima neizmirenih obaveza po osnovu plaćanja javnih prihoda ili obaveza prema uposlenicima s osnova prihoda od nesamostalne djelatnosti.“

Objasnenje

Prenos imovine podrazumijeva pored prenosa imovine kod prodaje i prenos imovine kod poklanjanja imovine. Navedena odredba preširoko određuje navedeni pojam i može dovesti do različitih tumačenja u praksi. To bi na primjer značilo da obveznik ne može prodati dio imovine da bi izmirio svoja dugovanja prema državi ili uposlenicima. Također, banke su finansijske institucije koje daju pozajmice, dok preduzeće može davati avans a ne pozajmice. Kad bi preduzeće davalo pozajmice, ne bi bilo potrebe za postojanjem banaka.

Član 32.

U članu 58. u stavu 2. riječi „3.000 do 100.000,00KM“ zamjenjuju se riječima „1.500,00KM do 10.000,00KM“.

U članu 58. stavu 3. riječi „2.500,00 KM do 10.000,00 KM“ mijenjaju se riječima „ 500,00 KM do 2.500,00 KM“

Iza stava 4. dodaju se stavovi 5. 6. i 7. koji glase:

„ (5) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM kaznit će se za prekršaj nadležni organi za nadzor, primjenu, kontrolu i provedbu ovog Zakona ako:

a) pravilno ne primjenjuju i krše procedure za nadzor, primjenu, kontrolu i provedbu ovog Zakona i drugih podzakonskih akata;

b) neopravdano poreskom obvezniku uskrate besplatne informacije o poreskim propisima ili osnovnu pravnu pomoć;

c) neopravdano poreskom obvezniku uskrati uvid u podatke o utvrđivanju i naplati poreza koji se o njemu vode kod nadležnih organa ili, na zahtjev poreskog obveznika, ne izmjeni nepotpune, odnosno netačne podatke o poreskom obvezniku.

(6) Novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 50. 000 KM kaznit će se nadležni organi za nadzor, primjenu, kontrolu i provedbu ovog Zakona za ponovljene prekršaje iz stava 6. ovog člana.

(7) Za ponovljeni prekršaj iz stava 6. ovog člana novčanom kaznom u iznosu od 2.000, 00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se i odgovorna lica u nadležnim organima za nadzor, primjenu, kontrolu i provedbu ovog zakona.“

Obrazloženje

Predloženim tekstom Zakona kazne su nesrazmjerne trenutnoj ekonomskoj situaciji u BiH, te ih je potrebno uskladiti i smanjiti našoj realnoj ekonomskoj situaciji kako za pravna tako i za fizička lica (odgovorna).

Također predlažemo da se u Zakonu u kaznenim odredbama uvedu kazne za organe, ovlaštena lica u organima, te službena lica koja sprovode Zakon kako smo definisali u prijedlogu. Time će se direktno uticati na smanjenje mita i korupcije i doprinijeće se efikasnijem i pravednijem provođenju zakona.

EKONOMSKI SAVJET UPFBiH